

ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ
ECO-METROPOLITAN Cluj

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIULUI DE SALUBRIZARE

ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ
ECO-METROPOLITAN Cluj

Colectiv de elaborare

DIRECTOR EXECUTIV

Ing. Septimiu Sânmărghițan

Consilier juridic **Măriuca Pop**
Economist **Anamaria Mureșan**
Inginer **Iancu Pinte**
Inspector **Sergiu Hola**

CUPRINS:

- 1. SCOPUL GENERAL AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE**
- 2. SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI ANALIZA SWOT**
- 3. ȚINTE LEGISLATIVE ȘI PRINCIPII STRATEGICE**
- 4. OBIECTIVELE ȘI DURATA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE**
- 5. INDICATORI DE MONITORIZARE**
- 6. DESCRIEREA ACȚIUNILOR STRATEGICE**
 - 6.1. Descrierea investițiilor din cadrul proiectului „Sistem de Management Integrat a Deșeurilor în Județul Cluj”**
 - 6.2. Descrierea ierarhiei și a tipurilor de deșeuri**
- 7. PROVOCĂRI PENTRU VIITOR**
 - 7.1. Conceptul de “end-of-waste”**
 - 7.2. Campanii de informare și conștientizare a publicului**
 - 7.3. Implementarea obiectivelor prioritare ale PAM 7 (al 7-lea Program comunitar de acțiune pentru mediu)**
- 8. CONSIDERAȚII FINALE**

Asociația A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj reprezintă persoana juridică de drept privat, cu statut de utilitate publică, având ca și scop principal înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, explorarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciului de salubritate al localităților (denumit în continuare Serviciu), incluzând activitățile de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor de pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale (UAT-uri) membre.

Realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate înființării, modernizării și dezvoltării sistemelor de utilități publice aferente Serviciului, pe baza strategiei de dezvoltare a acestuia, reprezintă un alt scop pe care și-l propune A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj. Asociația abordează și gestionează în mod unitar și integrat problemele privind deșeurile în județul Cluj, urmărind asigurarea unui serviciu public specific de calitate pentru locuitorii județului.

A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj intenționează să:

- stabilească cu prioritate eforturi în domeniul gestionării deșeurilor în conformitate cu ierarhia deșeurilor – prevenire, pregătirea pentru reutilizare, reciclare, eliminare;
- implementeze măsuri care să conducă la creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate;
- susțină și să promoveze inițiative care au drept scop responsabilizarea populației în vederea reducerii, reutilizării, reciclării și valorificării deșeurilor din gospodărie;
- colaboreze cu autoritățile administrației publice locale în vederea creșterii eficienței și calității deșeurilor colectate pentru ca acestea să fie reciclate și valorificate într-un mod mai facil;
- conlucreze cu autoritățile administrației publice locale, precum și cu mediul privat, cu scopul îmbunătățirii sistemului de colectare separată și de tratare a deșeurilor.

1. SCOPUL GENERAL AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Strategia de dezvoltare a Serviciului, realizată și implementată de către A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj, are ca scop principal aplicarea conceptului promovat și legiferat de Uniunea Europeană, cel de “societate a reciclării”, ținta principală fiind reducerea semnificativă a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare la nivelul județului Cluj. Astfel:

- se vor analiza cu prioritate măsurile și acțiunile în domeniul managementului deșeurilor pe baza conceptului de ierarhie a deșeurilor;
- se vor încuraja și promova acțiunile de prevenire a generării deșeurilor, precum și a celor de reutilizare a acestora, în vederea utilizării mai eficiente a resurselor;
- se vor dezvolta și extinde sistemele de colectare separată a deșeurilor în vederea atingerii unui nivel înalt de reciclare, atât cantitativ, dar mai ales calitativ;
- se vor dezvolta și implementa tehnologii și/sau instalații de reciclare, precum și a celor de valorificare.

2. SITUAȚIA ACTUALĂ ȘI ANALIZA SWOT

Referitor la gestionarea deșeurilor la nivel european situația este prezentată mai jos.

1. Politicile și strategiile la nivel național, respectiv regional și județean, trebuie să urmărească implementarea obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor, a reducerii consumului de resurse și aplicarea efectivă a ierarhiei deșeurilor.
2. Dintre documentele strategice la nivel european cu impact asupra politicilor de gestionare a deșeurilor trebuie amintit faptul că, începând cu 9 ianuarie 2014, a intrat în vigoare Decizia 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 “O viață bună, în limitele planetei noastre” (denumit în continuare PAM 7). La baza elaborării și aprobării acestui act normativ au stat la bază mai multe hotărâri, printre care:
 - a. Uniunea a stabilit să protejeze mediul și sănătatea umană prin prevenirea sau reducerea impacturilor negative ale generării și gestionării deșeurilor, precum și prin utilizarea optimă a resurselor, aplicând ierarhia deșeurilor;
 - b. urmărirea atingerii unui nivel ridicat de protecție a mediului, la bază aflându-se principiul precauției, precum și principiile acțiunii preventive, a remedierii, cu prioritate la sursă, a daunelor provocate mediului înconjurător și “poluatorul plătește”;
 - c. implicarea societății civile, printr-o manieră transparentă;
 - d. obiectivele propuse trebuie sprijinite prin investiții adecvate, încurajându-se parteneriatul public-privat;
 - e. progresele înregistrate trebuie monitorizate pe baza unor indicatori stabiliți de comun acord;
 - f. PAM 7 a stabilit mai multe obiective prioritare, cu termen de realizare 2020, iar autoritățile publice de la toate nivelurile vor trebui să coopereze cu toți factorii de decizie, respectiv cu toți cei interesați, în vederea implementării PAM 7.

Referitor la gestionarea deșeurilor la nivel național situația se prezintă astfel:

- ✓ Tratatul de aderare al României la Uniunea Europeană reflectă condițiile aderării și reprezintă rezultatul procesului de negociere; în domeniul managementului deșeurilor, România s-a obligat să implementeze acquis-ul comunitar privind acest capitol până la data aderării (1 ianuarie 2007), cu unele derogări, printre care:
 - Directiva 99/31/EC privind depozitarea deșeurilor, pentru care s-a solicitat și obținut o perioadă de tranziție până în anul 2017, transpusă în legislația națională prin Hotărârea Guvernului nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ politica națională în domeniul gestionării deșeurilor trebuie să se subscie obiectivelor politicii europene în materie de prevenire a generării deșeurilor, urmărindu-se reducerea consumului de resurse și aplicarea ierarhiei deșeurilor, funcție de ordinea

priorităților în cadrul legislației și a politicii în materie (conform art. 4 din Legea nr. 211/2013 privind regimul deșeurilor);

- ✓ prevederile Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor (SNGD), ca o modalitate principală de abordare, *și anume prin îndreptarea României către o „societate a reciclării”, aplicând ierarhia de gestionare a deșeurilor și susținând măsurile care urmăresc utilizarea eficientă a resurselor*, se aplică pentru toate tipurile de deșeuri reglementate prin Legea nr. 211/2011;
- ✓ România face parte din categoria Statelor Membre în care marea majoritate a cantității de deșeuri municipale colectate este eliminată prin depozitare, în condițiile în care ponderea deșeurilor menajere în acest tip de deșeu reprezintă circa 64%; astfel, din cantitatea totală de deșeuri municipale colectată în anul 2010 (fiind excluse de aici deșeurile din construcții și demolări), mai mult de 95% a fost eliminată prin depozitare;
- ✓ o altă problemă cu care țara noastră se confruntă este aria scăzută de acoperire a serviciilor de colectare a deșeurilor; numai 63% din totalul populației este deservită, la nivel național, de servicii de salubritate; ponderea în mediul urban este de 85%, iar în cel rural fiind de 52%.

La nivelul județului Cluj situația actuală a gestionării deșeurilor este descrisă pe mai multe categorii în cele ce urmează. Unul dintre documentele care a oferit o serie de date și informații necesare acestei analize este “Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj pentru perioada 2014 - 2020”, capitolul 7¹.

a. Sub aspectul colectării și transportului deșeurilor situația actuală prezintă următoarele particularități:

- ✓ echipamentul existent vechi este inefficient și necesită costuri mari de întreținere;
- ✓ colectarea selectivă este pusă în aplicare doar în zonele în care au fost implementate proiecte PHARE 2004 – Coeziune Economică și Socială (colectarea separată a deșeurilor reciclabile în municipiile Gherla și Câmpia Turzii, orașul Huedin precum și comunele Mihai Viteazu, Baciul-Aghireșu și Gilău) și în câteva UAT-uri, prin colaborarea cu ECO-ROM Ambalaje;
- ✓ conform ultimelor raportări, la nivelul anului 2010, la nivel județean nu s-a realizat o colectare separată a deșeurilor periculoase din deșeurile municipale;
- ✓ în anul 2010, numărul locuitorilor județului Cluj arondați la sistemul de colectare selectivă, colectând separat hârtie și carton, a fost de 320 965, iar cel pentru sticlă, plastic și metal, a fost de 354 070; numărul total de locuitori din

¹ Document realizat în cadrul proiectului “Elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Județului Cluj pentru perioada 2014 - 2020”, cod SMIS 12836, finanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional “Dezvoltarea Capacității Administrative”; beneficiar: Consiliul Județean Cluj.

județul Cluj este de 694 136, ocupând locul 8 în ierarhia județelor la nivel național și având o pondere de 3,2% din populația țării;

- ✓ comparând nivelul de colectare selectivă la nivelul județului, în perioada 2007 – 2010, se constată o creștere semnificativă – se poate spune exponențială – între 2009 și 2010, comparativ cu ceilalți ani;
- ✓ logistica actuală de colectare și transport de deșeuri nu include stații de transfer, fapt considerat inefficient din punct de vedere tehnic și economic, având în vedere că pe amplasamentele de depozitare anterioare (neconforme) a fost sistată depozitarea.

b. În ceea ce privește reutilizarea deșeurilor situația actuală se prezintă astfel:

- ✓ nivel foarte scăzut de reciclare;
- ✓ obiectivele specifice pentru reciclarea/reutilizarea deșeurilor din ambalaje și a materialelor reciclabile propuse de legislația națională și europeană nu pot fi atinse decât dacă un sistem integrat de management al deșeurilor este implementat, cu focalizare pe colectarea selectivă a deșeurilor;
- ✓ capacități foarte mici de sortare, în principal manuale – incapacitate de a atinge obiectivele impuse de legislația în vigoare și a planurilor de gestionare a deșeurilor realizate și aprobate la nivel județean.

c. Tratarea deșeurilor biodegradabile prezintă următoarele aspecte:

- ✓ lipsa facilităților de tratare a deșeurilor biodegradabile determină amenințări grave la adresa mediului (prin producerea de levigat și generarea de biogaz); dacă practica actuală rămâne, țintele stabilite de legislația în vigoare și a planurilor de gestionare a deșeurilor, în ceea ce privește tratarea deșeurilor biodegradabile, având în vedere obiectivul de scădere a cantității depozitate, nu vor fi îndeplinite.

d. În ceea ce privește situația depozitelor de deșeuri, aceasta se prezintă astfel:

- ✓ lipsa unui depozit de deșeuri conform clasa b, care să corespundă cu standardele naționale și ale Uniunii Europene;
- ✓ la nivelul județului există 6 depozite urbane de deșeuri neconforme în care este sistată activitatea; momentan, deșeurile municipale se depozitează pe platforma de stocare temporară a deșeurilor, de lângă depozitul Pata Rât din Cluj-Napoca.

e. Depozitarea deșeurilor include caracteristici precum:

- ✓ deșeurile au fost eliminate în depozite neconforme, generând riscuri semnificative pentru mediu;
- ✓ depozitarea deșeurilor mixte și a reziduurilor netratate, producându-se cantități semnificative de biogaz și levigat.

f. Referitor la informarea și conștientizarea publică, în prezent situația poate fi descrisă astfel:

- ✓ inițiative foarte limitate;
- ✓ lipsa unei strategii de comunicare.

Ca și o concluzie, formată în urma analizei asupra situației actuale, se poate afirma că gestionarea deșeurilor în județul Cluj nu corespunde obiectivelor lansate la nivel european și național, precum și a celor propuse de prezenta strategie de dezvoltare a Serviciului. Îndeplinirea obiectivelor strategice și a ȋintelor prevăzute, atât în Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană, cât și în planurile de management al deșeurilor (Planul Național de Gestionare a Deșeurilor – PNGD, Planurile Regionale de Gestionare a Deșeurilor – PRGD, Planurilor Județene de Gestionare a Deșeurilor – PJGD), pot fi realizate numai prin punerea în aplicare a noului sistem integrat de management al deșeurilor.

Analiza SWOT reprezintă o metodă de investigare a mediului exterior și interior al asociației, în urma căreia se oferă un cadru relativ simplu de suport al deciziilor cu privire la alternative strategice, derivat din evaluarea situației actuale. Analiza aduce în discuție 4 elemente de influență asupra strategiei care, odată identificate, vor indica modul cum vor fi folosite și păstrate punctele tari, utilizate oportunitățile, contracarate amenințările și eliminate punctele slabe.

Puncte tari	<ul style="list-style-type: none">• existența unui cadru legislativ armonizat cu cel european;• existența unei strategii naționale de gestiune a deșeurilor actualizată și aprobată prin H.G. nr. 870/2013²;• existența unor documente de planificare la nivel național, regional și județean precedente;• implicarea și susținerea autorităților publice locale și județene;• pregătirea și experiența resurselor umane în elaborarea și implementarea	<ul style="list-style-type: none">• contractele de delegare a gestiunii deșeurilor atribuite până la data semnării Acordului și aflate în vigoare (dificultatea gestionării integrate a acestora);• procesul decizional îngreunat, datorită numărului mare de asociați, acesta fiind introdus de modalitatea statutară în care se iau hotărârile în cadrul asociației;• resurse financiare limitate, cu referire la contribuțiile de co-finanțare a UAT-urilor, părți în asociație;• infrastructura este insuficient dezvoltată la nivel județului	Puncte slabe
--------------------	--	---	---------------------

² A intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2014.

	<p>proiectelor asociației, a programelor de informare și conștientizare;</p> <ul style="list-style-type: none">• susținere financiară și materială provenite din fonduri europene;• activitatea de monitorizare și control asupra Serviciului și a operatorilor care desfășoară astfel de activități.	Cluj (exemplu – cea rutieră).	
Oportunități	<ul style="list-style-type: none">• alinierea la standardele europene a serviciilor de gestiune a deșeurilor;• evoluția ascendentă a mecanismelor tehnologice de procesare, valorificare, respectiv planificare / gestionare a deșeurilor;• creșterea investițiilor în domeniul gestionării deșeurilor.	<ul style="list-style-type: none">• frecvența modificare și actualizare a legislației;• apariția unor neconcordanțe între actele normative emise de diferite autorități centrale;• dificultatea luării unor decizii datorită sistemului decizional (hotărâri separate ale deliberativului celor 82 de membri premergător supunerii deciziilor în A.G.A)• lipsa de interes și participare a populației în dezvoltarea domeniului de gestionare a deșeurilor, datorată în parte unei insuficiente informări și conștientizări a publicului;• riscul de neplată a tarifelor aferente serviciului de colectare și transport a deșeurilor din partea populației;• implementarea dificilă a tehnicilor și tehnologiilor propuse de Serviciu la scara întregului județ, cu precădere în mediul rural;• riscul de eșuare în implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor și declanșarea procedurii de returnare a fondurilor europene.	Amenințări

Prin implementarea noului sistem integrat de management al deșeurilor, pot fi valorificate punctele tari și oportunitățile, îmbunătățite punctele slabe și evitate amenințările provenite din mediul exterior. Astfel, gestionarea deșeurilor poate deveni mai eficientă, prin

reutilizarea acestora într-un procent cât mai mare, precum și prin depozitarea unor cantități mai reduse de deșeuri în condiții de siguranță, fără nici un pericol pentru mediu și sănătate publică.

3. ȚINTE LEGISLATIVE ȘI PRINCIPII STRATEGICE

Conform legislației în vigoare, județului Cluj urmărește să atingă țintele stabilite la nivel național. Astfel:

- a. până la sfârșitul anului 2014, stabilirea obiectivelor pentru 2020 în materie de prevenire a generării de deșeuri și de decuplare, care să se bazeze pe cele mai bune practici în vigoare (*Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive*);
- b. până în anul 2015, pentru facilitarea sau îmbunătățirea valorificării deșeurilor, se vor introduce sisteme de colectare separată cel puțin pentru următoarele tipuri: hârtie, metal, plastic și sticlă, în cazul în care acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic și economic (*Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive*);
- c. producătorii de deșeuri și autoritățile administrației publice locale sunt obligați ca, până în anul 2020, să atingă un nivel de pregătire tehnico-materială pentru reutilizarea și reciclarea unui minim de 50% din masa totală a cantităților de deșeuri, cum ar fi hârtie, metal, plastic și sticlă, provenind din deșeurile menajere și, după caz, provenind din alte surse, în măsura în care aceste fluxuri de deșeuri sunt similare deșeurilor care provin din deșeurile menajere (*conform Legii nr. 211/2011*);
- d. producătorii de deșeuri și autoritățile administrației publice locale sunt obligați ca, până în anul 2020, să atingă un nivel de pregătire tehnico-materială, în vederea reutilizării și reciclării, precum și pentru alte operațiuni de valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% din masa cantităților de deșeuri nepericuloase provenite din activități de construcție și demolări, cu excepția materialelor geologice naturale (*conform Legii nr. 211/2011*);
- e. reducerea cantității de deșeuri biodegradabile municipale depozitate la 35% din cantitatea totală generată, exprimată gravimetric, produsă în anul 1995, într-un interval de maximum 15 ani de la data de 16 iulie 2001, adică până în anul 2016 (*conform H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor*);
- f. reciclarea a minimum 55% din greutatea totală a materialelor de ambalaj conținute în deșeurile de ambalaje, cu minimum 60% pentru sticlă și minimum 22,5% pentru plastic, considerându-se numai materialul reciclat ca material plastic, din greutatea fiecărui tip de material conținut în deșeurile de ambalaj, până la data de 31 decembrie 2013 (*conform H.G. nr. 247/2011 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 621/2005 privind gestionarea ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje*).

Prezenta strategie urmărește respectarea următoarelor principii strategice:

- ✓ Principiul **poluatorul plătește**, corelat cu principiul **responsabilității producătorului** și cu cel al **responsabilității utilizatorului**; stabilește necesitatea actualizării cadrului legislativ și economic într-un mod adecvat, în așa fel încât să fie acoperite costurile de gestionare a deșeurilor, în special pe plan local;
- ✓ Principiul **protecția resurselor primare**, a fost formulat în contextul mai larg al conceptului de „dezvoltare durabilă”, stabilind necesitatea de a minimiza și eficientiza utilizarea resurselor primare, în special a celor neregenerabile, punând accentul pe utilizarea deșeurilor ca și materii prime secundare;
- ✓ Principiul **măsurilor preliminare**, se referă la aplicarea stadiului existent de dezvoltare tehnologică în corelație cu cerințele de protecție a mediului și cu măsuri fezabile din punct de vedere economic;
- ✓ Principiul **prevenirii**, stabilește o ierarhie în activitățile de gestionare a deșeurilor, ierarhie care situează pe primul loc evitarea generării deșeurilor, minimizarea cantităților generate, urmată de tratarea în vederea valorificării și, în ultimul rând, de tratarea în vederea eliminării, în condiții de siguranță pentru mediu și sănătate a populației;
- ✓ Principiul **proximității**, corelat cu principiul autonomiei, stabilește faptul că deșeurile trebuie tratate și eliminate cât mai aproape posibil de locul unde au fost generate;
- ✓ Principiul **subsidiarității**, stabilește că responsabilitățile trebuie să fie transferate către cel mai scăzut nivel administrativ față de sursa de generare, dar pe baza unor criterii uniforme stabilite la nivel regional și național;
- ✓ Principiul **integrării**, stabilește faptul că activitățile de gestionare a deșeurilor fac parte integrantă din activitățile social-economice care le generează.

4. OBIECTIVELE ȘI DURATA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Serviciul dezvoltat prin implementarea strategiei formulate de A.D.I Eco-Metropolitan Cluj include activități de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor de pe raza județului Cluj. Strategia cuprinde un set de obiective strategice ce derivă din scopul general al acesteia, și anume:

- ✓ îmbunătățirea calității Serviciului, în condițiile unor tarife sau taxe care să respecte limitele de suportabilitate ale populației și aplicării principiului „poluatorul plătește”;
- ✓ atingerea și respectarea standardelor europene de mediu;
- ✓ îmbunătățirea calității mediului și protecția sănătății populației;
- ✓ reducerea semnificativă a ratei de generare a deșeurilor;

- ✓ creșterea capacității de atragere a fondurilor pentru finanțarea investițiilor necesare în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului și a modernizării localităților;
- ✓ pentru evidențierea trasabilității deșeurilor se va avea în vedere implementarea unui sistem informatic de monitorizare a sistemului de colectare și transport;
- ✓ gestionarea Serviciului pe criterii de transparență, competitivitate și eficiență.

Pe baza Acordului încheiat între părțile asociate în cadrul A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj și luându-se în considerare perioada de 30 de ani planificată pentru implementarea și utilizarea sistemului de management integrat al deșeurilor, obiectivele și Strategia de dezvoltare a Serviciului descris mai sus sunt stabilite pe termen mediu și lung.

5. INDICATORI DE MONITORIZARE

Indicatorii de monitorizare stabiliți vor permite evaluarea modului în care sistemele de utilități publice aferente Serviciului vor contribui la implementarea Strategiei de dezvoltare, ținta finală fiind atingerea scopului principal – realizarea conceptului de “societate a reciclării”, la nivelul județului Cluj, printr-o gestionarea durabilă a deșeurilor.

Nr. crt	Obiectivul	Mijloacele	Indicatorii
1.	Îmbunătățirea calității Serviciului	Perceperea unor tarife sau taxe care să respecte limitele de suportabilitate ale populației Aplicarea principiului „poluatorul plătește” Stabilirea taxei de depozitare	- Numărul populației plătitoare de tarife și taxe - Numărul de agenți economici plătitori de taxe și tarife - Gradul de colectare a taxelor și tarifelor - Numărul de UAT- uri plătitoare de tarife către Serviciu - Gradul de reducerea a cantității de deșeuri eliminate prin depozitare
2.	Atingerea și respectarea standardelor europene de mediu	Implementarea Sistemului de management integrat în cadrul Serviciului	- Obținerea și menținerea certificării ISO 9001, ISO 14001 si OHSAS 18001
3.	Îmbunătățirea calității mediului și protecția sănătății populației	Abordarea integrală a aspectelor de mediu în gestionarea deșeurilor	- Gradul de acoperire a populației cu servicii de salubritate - Numărul de locuitori care beneficiază de servicii de salubritate - Numărul locuitorilor arondați la sistemul de colectare selectivă - Cantitatea de deșeuri colectată din totalul generat - Cantitatea de deșeuri depozitată - Rata de reciclare a deșeurilor colectate
4.	Reducerea semnificativă a ratei de generare a deșeurilor	Dezvoltarea comportamentului responsabil în domeniul gestionării deșeurilor	- Numărul de campanii de informare și conștientizare a publicului interesat - Gradul de implicare a societății civile - Numărul de locuitori care își

Nr. crt	Obiectivul	Mijloacele	Indicatorii
			modifică comportamentul de generare și gestionare a deșeurilor - Numărul de operatori economici care își modifică comportamentul de generare și gestionare a deșeurilor
5.	Creșterea capacității de atragere a fondurilor	Dezvoltarea capacității administrative a Serviciului	- Numărul persoanelor instruite - Numărul proiectelor aprobate - Numărul de proiecte respinse - Numărul de proiecte implementate
6.	Gestionarea Serviciului pe criterii de transparență, competitivitate și eficiență	Aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică Sondaje de opinie, evaluări pe bază de chestionare	- Numărul deciziilor supuse consultării sau dezbaterilor publice - Numărul de recomandări primite din partea publicului interesat - Numărul de recomandări ale publicului interesat incluse în deciziile luate - Gradul de migrație al personalului - Numărul respondenților unui sondaj de opinie/chestionar - Gradul de satisfacție a clienților

6. DESCRIEREA ACȚIUNILOR STRATEGICE

6.1. Descrierea investițiilor din cadrul proiectului „Sistem de Management Integrat a Deșeurilor în Județul Cluj”

În cadrul proiectului „Sistem de Management Integrat a Deșeurilor în Județul Cluj”, cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, bazat pe sisteme dezvoltate de UAT-urile asociate în A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj, au fost realizate sau urmează a fi realizate investiții necesare atingerii obiectivelor sau țințelor stabilite. Aceste investiții sunt împărțite în două categorii, și anume:

1. investiții prioritare finanțate prin POS Mediu, Axa prioritară 2 „Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor istorice contaminate”
2. investiții care urmează a fi finanțate din alte surse precum operatorii de salubritate, județul Cluj etc.

1. Investițiile prioritare finanțate prin POS Mediu includ:

- ✓ construcția unui Centru de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) Cluj, situat pe amplasamentul din localitatea Feleacu, alcătuit dintr-un depozit conform, o stație de sortare a deșeurilor colectate separat și o instalație de tratare mecano-biologică;
- ✓ construcția a trei stații de transfer prevăzute cu sistem de cântărire, dotate cu prescontainere, containere simple și echipamente pentru transportul acestora la depozit;

- ✓ achiziționarea echipamentelor pentru depozitul de deșeuri;
- ✓ achiziționarea echipamentelor pentru colectarea separată a deșeurilor menajere și a deșeurilor voluminoase;
- ✓ închiderea celor 5 depozite neconforme amplasate pe teritoriul județului.

Sistemul de management integrat al deșeurilor din județul Cluj va fi împărțit în patru zone mari de colectare, aferente celor 3 stații de transfer (Huedin, Gherla și Mihai Viteazu) și a Centrului de Management Integrat al Deșeurilor (CMID) Cluj.

Conform proiectului, deșeurile colectate din zona 1 vor fi transportate direct la CMID Cluj. Acest depozit are o capacitate proiectată de 6,9 milioane m³ și o durată de viață de circa 24 de ani. Va deservi întregul județ, aici urmând a fi eliminate următoarele tipuri de deșeuri:

- tratate, rezultate din instalația mecano-biologică;
- reziduale, rezultate în urma funcționării instalațiilor de tratare a deșeurilor (stații de sortare și stație de compostare) existente în județ;
- stradale;
- fracțiile de deșeuri voluminoase și deșeuri din construcții și demolări care nu pot fi valorificate, precum și
- nămolul de la stațiile de epurare orășenești (în procent de 10% din cantitatea de deșeuri depozitată, respectând parametrii calitativi prevăzuți în Ordinul 757/2004 pentru aprobarea Normativului tehnic privind depozitarea deșeurilor.

Depozitul conform va fi compus din 2 celule, dintre care prima celulă va avea o durată de funcționare de aproximativ 5 ani, cu un volum estimat de depozitare de circa 1.350.556 m³. Construcția acesteia este finanțată integral prin intermediul proiectului. A doua celulă are o capacitate proiectată de circa 5,6 milioane m³.

Stația de sortare din interiorul CMID Cluj are o capacitate de 92.000 tone/an și asigură sortarea deșeurilor de hârtie și carton, a deșeurilor de plastic și metal și a deșeurilor de sticlă, toate colectate separat de pe teritoriul județului Cluj. Instalația de tratare mecano-biologică are o capacitate de 206.376 tone/an. Aici deșeurile suferă procese de tratare mecanică (sortare și mărunțire) și procese de tratare biologică aerobă.

Stațiile de transfer sunt amplasate astfel:

- în zona 2 – Huedin; având o capacitate de 11.700 tone/an, vor fi prevăzute cu 6 prescontainere de 24 m³ și 2 mașini de transport containere;
- în zona 3 – Mihai Viteazu; având o capacitate de 58.300 tone/an, vor fi prevăzute cu 21 containere simple de 24 m³, echipament de presare fix, 8 mașini de transport containere;
- în zona 4 – Gherla; având o capacitate de 36.300 tone/an, vor fi prevăzute cu 11 prescontainere de 24 m³ și 4 mașini de transport containere.

Sistemul de colectare separată propus se va realiza pe 4 fracții – deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de plastic și metal, deșeuri de sticlă și deșeuri amestecate (reziduale). Containerele achiziționate prin proiect vor fi prevăzute cu sistem de prindere cu pieptene și sistem de prindere cu fus și furcă.

Deșeurile reciclabile colectate separat vor fi transportate, prin intermediul stațiilor de transfer, la stația de sortare realizată, din cadrul CMID Cluj. Deșeurile biodegradabile vor fi colectate în amestec cu deșeurile reziduale, alcătuind așa numita “fracție umedă”, care va fi transportată în mod direct (Zona 1 Cluj) sau prin intermediul stațiilor de transfer (Zona 2 Huedin, Zona 3 Mihai Viteazu și Zona 4 Gherla) la stația de tratare mecano-biologică (CMID Cluj).

Pentru colectarea deșeurilor voluminoase, se vor realiza investiții pentru dotarea a patru puncte de colectare și stocare temporară (amplasate în stațiile de transfer și în cadrul CMID Cluj), cu echipamentele de colectare necesare. Astfel, se va achiziționa un număr total de 46 de containere de 15 m³, distribuite în felul următor: la CMID Cluj - 30 containere, Stația de transfer Huedin - 2 containere, Stația de transfer Mihai Viteazu - 8 containere, Stația de transfer Gherla - 6 containere. Colectarea deșeurilor voluminoase va fi asigurată de către operatorii de salubritate, cu mijloacele de transport din dotare, până la punctele de colectare mai sus menționate. Sortarea deșeurilor voluminoase în cadrul acestor puncte de colectare revine operatorilor instalațiilor respective. După sortare, operatorii stațiilor de sortare și a CMID Cluj vor transporta deșeurile voluminoase la operatorii care asigură valorificarea, restul fiind transportate la depozitul conform, în vederea eliminării.

Activitatea de închidere a depozitelor neconforme reprezintă o altă investiție realizată prin intermediul proiectului „Sistem de Management Integrat a Deșeurilor în Județul Cluj”. Acestea sunt:

- ✓ Depozitul neconform Turda;
- ✓ Depozitul neconform Câmpia - Turzii;
- ✓ Depozitul neconform Cetan - Dej;
- ✓ Depozitul neconform Gherla;
- ✓ Depozitul neconform Cetatea Veche - Bolie (Huedin).

Cu excepția depozitelor de la Dej și Pata Rât din Municipiul Cluj-Napoca, care au sistat activitatea la 16 iulie 2010, toate celelalte depozite au sistat activitatea la 16 iulie 2012, conform HG 349/2005.

2. Investiții finanțate din alte surse

Investițiile care vor fi realizate prin alte surse de finanțare pot fi grupate după cum urmează:

- ✓ recipiente pentru colectarea deșeurilor periculoase, menajere și DEEE;
- ✓ echipamente de colectare și transport a deșeurilor (autovehicule);
- ✓ închiderea depozitului neconform de la Pata Rât din Municipiul Cluj-Napoca.

Achiziționarea containerelor pentru colectarea deșeurilor periculoase, menajere și DEEE-urilor va fi asigurată de către operatorii de salubritate. Tot acești operatori vor asigura și transportul deșeurilor în zonele de transfer a acestora.

Pentru colectarea deșeurilor periculoase menajere a fost estimată necesitatea achiziționării a 17 containere, cu o capacitate de 6 m^3 , ce urmează a fi distribuite pe platformele de colectare. În ceea ce privește colectarea DEEE-urilor, vor fi achiziționate 15 containere, cu o capacitate de 30 m^3 , pentru cele patru puncte de colectare situate în stațiile de transfer și CMID Cluj. De asemenea, operatorii de salubritate vor trebui să asigure 20 containere de 3 m^3 pentru colectarea separată a deșeurilor din construcții și demolări ce vor fi repartizate în cele patru puncte de colectare.

În ceea ce privește necesarul autovehiculelor ce vor fi achiziționate pentru asigurarea transportului deșeurilor, s-a estimat un număr de 91 de mașini de transport (un număr de 56, având capacitatea de 16 m^3 , necesare pentru utilizare în mediul urban și un număr de 35, cu o capacitate de 12 m^3 , pentru utilizarea lor în mediul rural); acestea vor fi în plus față de cele existente, cumpărate deja în cadrul unor proiecte PHARE 2004 - CES. Necesarul estimat a fi achiziționat este doar pentru a asigura colectarea deșeurilor reciclabile și reziduale colectate separat.

O altă investiție, care se va realiza din alte surse de finanțare, va fi închiderea depozitului neconform de la Pata Rât din Municipiul Cluj-Napoca.

6.2. Descrierea ierarhiei și a tipurilor de deșeuri

Obiectul de activitate al A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj vizează delegarea, gestionarea și monitorizarea operatorilor serviciului de salubritate din județul Cluj. Serviciul de salubritate presupune:

- precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv ale deșeurilor toxice periculoase provenite din deșeuri menajere, cu excepția celor cu regim special, precum și
- colectarea și transportul deșeurilor voluminoase provenite de la populație, instituții publice și operatori economici, deșeuri neasimilabile celor menajere.

Transportul se va efectua până la Centrul de Management Integrat al Deșeurilor Cluj (pentru zona 1), respectiv până la stațiile de transfer (pentru zonele 2,3 și 4), așa cum a fost descris anterior. În ceea ce urmează este prezentată o ierarhie, precum și o descriere a acestor deșeuri.

Ierarhia deșeurilor, așa cum este prezentată în cadrul Directivei 2008/98/CE și reglementată de Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, se aplică în calitate de ordine a priorităților, în cadrul legislației și a politicilor în materie de prevenire a gestionării deșeurilor, având următoarea ordine descrescătoare; astfel:

1. **Prevenirea** – măsuri luate înainte ca o substanță, material sau produs să devină deșeu, prin care se reduc:

- a. cantitățile de deșeuri (inclusiv prin reutilizarea produselor sau prelungirea duratei de viață a acestora);
 - b. impactul negativ al deșeurilor generate asupra sănătății populației și asupra mediului;
 - c. conținuturile de substanțe periculoase în materiale și produse;
2. **Pregătirea pentru reutilizare** – operațiunile de verificare, curățare sau valorificare prin care produsele sau componentele produselor, care au devenit deșeuri, sunt pregătite pentru a fi reutilizate, fără alte operațiuni de pre-tratare;
 3. **Reciclarea deșeurilor** – este definită ca orice operațiune de valorificare prin care deșeurile sunt transformate în produse, materiale sau substanțe pentru a-și îndeplini funcția inițială ori pentru alte scopuri; aceasta include retratarea materialelor organice, dar nu include valorificarea energetică și conversia în vederea folosirii materialelor drept combustibil sau pentru operațiunile de umplere;
 4. **Alte operațiuni de valorificare**, cum ar fi **valorificare energetică** (recuperarea de energie din tratarea termică a deșeurilor) – operațiuni care au drept rezultat principal faptul că deșeurile servesc unui scop util, prin înlocuirea altor materiale care ar fi fost utilizate, sau a faptului ca deșeurile sunt pregătite pentru a putea servi scopul respectiv;
 5. **Eliminarea deșeurilor** care se realizează în principal prin depozitare.

Tipurile de deșeuri aflate în gestionarea Serviciului sunt:

1. Deșeuri menajere din zona urbană / rurală, reprezentând deșeuri asimilabile și reciclabile (reziduale, hârtie / carton, plastic, sticlă) ce vor fi colectate separat și vor fi transportate direct la stația de sortare din cadrul CMID Cluj. De asemenea, în zona rurală se va realiza și compostarea individuală, pentru aceasta fiind oferite spre utilizare unități de compostare individuală.
2. Deșeuri voluminoase, reprezentând deșeuri ce pot proveni de la populație sau agenți economici, care vor fi colectate separat și transportate la spațiul de stocare temporară din cadrul CMID Cluj. Colectarea acestora se va realiza în sistemul „la cerere”, dar și prin organizarea unor campanii de colectare, cu o frecvență minimă.
3. Deșeuri periculoase din cele menajere, constând în deșeuri provenite de la populație sau agenți economici, din zona urbană sau rurală, ce vor fi colectate separat și transportate la spațiul de stocare temporară, în vederea eliminării, din cadrul stațiilor de transfer și CMID Cluj. Pentru realizarea colectării se vor organiza campanii de colectare separată a deșeurilor periculoase, precedate de o informare sistematică a publicului interesat pe această temă, chiar și în cadrul unor campanii (dacă acest lucru se va impune).
4. Deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE), constând în deșeuri provenite de la populație sau agenți economici, ce vor fi colectate separat și transportate în punctele de colectare din cadrul stațiilor de transfer și CMID Cluj, de aici urmând a fi preluate de către operatorii care realizează reciclarea acestora sau de către asociațiile

colective. De asemenea, se pot organiza campanii de colectare, cu o frecvență minimă semestrială, punându-se la dispoziția generatorilor puncte de staționare pentru colectarea acestor categorii de deșeuri.

5. Deșeuri din construcții și demolări, reprezentând deșeuri ce vor fi colectate separat și transportate în vederea eliminării la depozitul conform din cadrul CMID Cluj.

Aplicarea ierarhiei deșeurilor are ca scop încurajarea acțiunii în materie de prevenire a generării și gestionării eficiente a deșeurilor. În vederea asigurării unei eficiențe maxime a activităților viitoare a Serviciului, se va avea în vedere o viitoare colaborare pe baza unui Protocol, încheiat între Asociația A.D.I. Eco-Metropolitan Cluj și autoritatea publică județeană pentru protecția mediului, cu scopul de a obține informațiile utile cu privire la gestionarea deșeurilor la nivel de județ, date furnizate de către operatorii economici în baza cerințelor de raportare impuse de legislația în vigoare sau în baza actelor de reglementare.

Pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a Serviciului se vor adopta următoarele metode:

1. Metode de colectare selectivă a deșeurilor

Pentru o colectare selectivă mai eficientă, județul Cluj este împărțit în 4 zone de gestionare a deșeurilor:

- ✓ Zona Cluj (Centru de Management Integrat al Deșeurilor Cluj);
- ✓ Zona Mihai Viteazu (stație de transfer);
- ✓ Zona Gherla (stație de transfer);
- ✓ Zona Huedin (stație de transfer).

Pentru îndeplinirea obiectivelor privind colectarea selectivă s-a propus achiziționarea a unui număr de:

- ✓ 7.820 containere, cu o capacitate de 1,1m³ pentru colectarea selectivă a deșeurilor;
- ✓ 21.000 unități de compostare individuală, a 220 litri fiecare;
- ✓ 46 de containere pentru deșeuri specifice;
- ✓ 17 containere pentru deșeuri municipale periculoase.

Colectarea deșeurilor se va face în sistem de 4 recipiente pe fiecare platformă de colectare, în conformitate cu Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, după cum urmează:

- ✓ recipient destinat colectării de hârtie și carton (hârtie tipărită, hârtie în amestec etc.);
- ✓ recipient destinat colectării de metal și plastic (folii, PEID, PET, PVC și alte materiale plastice, dar și metale feroase și neferoase);
- ✓ recipient destinat colectării de sticlă (sticlă colorată și sticlă albă);
- ✓ recipient destinat colectării periodice pentru DEEE-uri;
- ✓ recipiente destinate colectării deșeurilor voluminoase, din construcții și demolări.

Prin SMID se asigură pentru colectarea deșeurilor în recipiente adecvate (închise cu capac) astfel:

- ✓ pentru deșeuri de hârtie și carton din mediul urban și rural: eurocontainere de 1,1 mc în punctele de pre-colectare;

- ✓ pentru deșeuri de sticlă din mediul urban și rural : eurocontainere de 1,1 mc în punctele de pre-colectare;
- ✓ pentru deșeuri de plastic și metal din mediul urban și rural : eurocontainere de 1,1 mc în punctele de pre-colectare;
- ✓ pentru deșeuri biodegradabile, 25% din gospodăriile din mediul rural vor beneficia de unități de compostare individuale de min 220 litri;
- ✓ pentru restul populației, deșeurile biodegradabile care se vor colecta separat – în recipiente adecvate (furnizate etapizat de operatorii de salubritate) în punctele de pre-colectare, respectiv din poartă în poartă;
- ✓ pentru deșeuri reziduale (amestecate) din mediul urban blocuri - în recipiente de colectare adecvate (furnizate de operatorii de salubritate) în punctele de pre-colectare
- ✓ pentru deșeuri reziduale (amestecate) din mediul urban case și din mediul rural - în recipiente de colectare adecvate (furnizate de operatorii de salubritate) din poartă în poartă;
- ✓ DEEE-urile se vor colecta periodic de la populație, nu mai puțin de 4 ori pe an, cu titlu gratuit. Punctele de colectare a DEEE-urilor se amplasează în locuri și la distanțe care să asigure un acces ușor, ținându-se seama în special de densitatea populației;
- ✓ pentru deșeurile de construcții și demolări provenite de la populație din activitățile de reparații/modernizări/reamenajări interioare/exterioare ale locuințelor, vor fi colectate prin grija deținătorului și vor fi transportate de către operatorii *Serviciului de salubritate*, sau alți operatori autorizați, în baza unui contract de prestări servicii, în instalațiile autorizate pentru valorificare/tratare/ eliminare a acestor deșeuri.

2. Metode de transport a deșeurilor

Transportul deșeurilor către depozitul conform de deșeuri județean se va efectua cu ajutorul autovehiculelor achiziționate în acest scop, prin implementarea proiectului “Sistem de Management Integrat a Deșeurilor în Județul Cluj”.

Transportul și controlul deșeurilor destinate operațiunilor de colectare - stocare temporară - tratare - valorificare - eliminare se va efectua pe baza formularului de încărcare - descărcare deșeuri nepericuloase, conform H.G. nr. 1061/2008 privind transportul deșeurilor periculoase și nepericuloase pe teritoriul României.

Transportul deșeurilor pe teritoriul județului Cluj este imperativ să se realizeze în condiții de siguranță pentru protecția mediului și sănătății populației, avându-se în vedere și starea drumurilor de acces spre incinta depozitului.

3. Metode de tratare a deșeurilor

Centrul de Management Integrat al Deșeurilor Cluj va fi dotat cu o stație de tratare mecano-biologică pentru fracția biodegradabilă din deșeuri, incluzând deșeurile generate de activitățile din piețele agro-alimentare și grădini. Tratarea mecano-biologică a deșeurilor va consta din:

- ✓ pre-tratarea mecanică, care presupune mărunțirea, recuperarea metalelor feroase și sortarea deșeurilor;
- ✓ compostarea fracției umede și maturare.

Scopul tratării deșeurilor urmează două direcții importante: valorificarea și/sau eliminarea acestora.

Principalele obiective pentru tratarea deșeurilor sunt:

- ✓ promovarea recuperării și reciclării materialelor;
- ✓ îndepărtarea deșeurilor biodegradabile de la depozitare;
- ✓ reducerea generală a cantității de deșeuri care urmează să fie depozitată, aceasta având un rol determinant în durata de viață a depozitului.

4. Metode de depozitare a deșeurilor

Depozitarea deșeurilor implică următoarele acțiuni:

- ✓ construirea unui depozit de deșeuri județean conform, clasa b, conform normativelor europene și legislației naționale, respectând următoarele etape: proiectare - construcție - exploatare - închidere - monitorizarea post-inchidere;
- ✓ închiderea și ecologizarea celor 6 depozite urbane neconforme (Cetan - Dej, Pata Rât - Cluj-Napoca, Gherla, Boile - Huedin, Câmpia Turzii și Turda).

Viitorul depozit de deșeuri județean conform, în baza prevederilor H.G. nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor, va cuprinde:

- ✓ sistem de impermeabilizare cu un strat suplimentar pentru drenaj sub baza depozitului;
- ✓ sistem de etanșare;
- ✓ sistem de colectare și management al levigatului (levigatul va fi colectat cu ajutorul unei rețele speciale de conducte și va fi tratat într-o stație de tratare a apelor uzate);
- ✓ sistem de colectare și management pentru biogaz (gazul va fi colectat cu ajutorul unor rețele de puțuri și conducte, iar cantitatea care nu va putea fi folosită pentru a produce energie va fi arsă în sistem de faclă);
- ✓ managementul apelor pluviale;
- ✓ monitorizarea apei freatice (cu ajutorul a 3 foraje), monitorizarea biogazului (prin intermediul a 13 puțuri, a unui analizator de gaz portabil și a 6 detectoare de metan);
- ✓ asigurarea stabilității depozitului;
- ✓ sistem de pază și protecție (pentru a descuraja depozitarea ilegală a deșeurilor pe amplasament);
- ✓ încadrarea în peisaj (realizarea unei perdele vegetale de protecție);
- ✓ asigurarea închiderii depozitului și monitorizarea post-inchidere timp de 30 de ani.

Producătorii, agenții economici și deținătorii de deșeuri au următoarele obligații, conform legislației în vigoare:

- ✓ să dețină un buletin de analiză a deșeurilor depozitate;

- ✓ să țină o evidență cronologică a cantității, originii și destinației deșeurilor, în vederea asigurării trasabilității;
- ✓ să respecte procedura de predare/acceptare a deșeurilor în cadrul depozitului județean.

În cadrul Centrului de Management Integrat al Deșeurilor Cluj va fi asigurată depozitarea deșeurilor amintite anterior, cu respectarea legislației în vigoare. De asemenea, operatorii au obligația de a crea și asigura un sistem pentru trasabilitatea deșeurilor (implementarea unui sistem informatic care să ofere date privind cantitățile de deșeuri colectate, tipuri de deșeuri, precum și localizarea în timp și spațiu a echipamentelor de colectare și a rutelor de transport).

7. PROVOCĂRI PENTRU VIITOR

7.1. Conceptul de “end-of-waste”

Încetarea statutului de deșeu sau conceptul „end-of-waste” a fost introdus în anul 2005, prin lansarea Strategiei Tematice privind prevenirea și reciclarea deșeurilor, în cadrul celui de-al 6-lea Program de Acțiune pentru Mediu al Uniunii Europene. Această strategie este una pe termen lung și promovează o “societate a reciclării” în Europa, furnizând și cadrul pentru revizuirea politicii deșeurilor la nivelul Comunității; prin această strategie s-a dorit clarificarea și simplificarea cadrului legislativ, precum și introducerea unor noi instrumente în managementul deșeurilor, cum ar fi analiza ciclului de viață. Elementul de noutate al acestui concept („end-of-waste”) este obligația producătorului de a analiza opțiunile de valorificare a deșeurilor înainte de eliminarea finală, astfel deșeul putând deveni o marfă atunci când este utilizat în proporție de 100% (spre exemplu: întrebuințarea drept combustibil, utilizarea la rerafinarea petrolului, valorificarea în agricultură ca fertilizant, etc.).

Conform Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor s-au stabilit principalele criterii care stau la baza încetării statutului de deșeu:

- ✓ substanța sau obiectul este utilizat în mod curent pentru îndeplinirea unor scopuri specifice;
- ✓ există o piață sau cerere pentru substanța ori obiectul în cauză;
- ✓ substanța sau obiectul îndeplinește cerințele tehnice pentru îndeplinirea scopurilor specifice și respectă legislația și normele aplicabile produselor;
- ✓ utilizarea substanței sau a obiectului nu va produce efecte nocive asupra mediului sau sănătății populației.

Deșeurile trebuie tratate ca o resursă valoroasă, iar faptul că au fost adoptate aceste criterii de încetare a statutului de deșeu, pentru unele fluxuri de materiale, vor stimula considerabil industria precum și serviciile de reciclare. Județul Cluj ar face, astfel, încă un pas important în realizarea obiectivului său de a avea o economie care își utilizează eficient resursele și de a deveni o societate axată pe reciclare, în momentul în care ar realiza implementarea acestora.

Aceste criterii de încetare a statutului de deșeu reflectă faptul că un tip de deșeu a ajuns la un anumit stadiu de prelucrare, prin care capătă o valoare intrinsecă, astfel încât este puțin probabil să mai fie eliminat (ca și deșeu), fiind transformat până la un punct în care utilizarea sa să nu mai reprezinte un risc pentru mediu și sănătatea umană (moment în care va putea fi considerat produs/materie primă secundară).

Aplicarea statutului de încetare a calității de deșeu va veni în sprijinul sectorului economic, inclusiv cel autohton, încurajând astfel utilizarea materiilor prime secundare de calitate superioară (cu un efect pozitiv asupra ratelor de reciclare). În acest mod va fi sporită încrederea potențialilor utilizatori în folosirea acestor tipuri de semifabricate, care au fost prelucrate la standarde superioare de calitate.

7.2. Campanii de informare și conștientizare a publicului

În cadrul proiectului “Sistem de Management Integrat al Deșeurilor din Județul Cluj” se vor organiza campanii de informare, educare și conștientizare a publicului interesat cu privire la importanța colectării selective a deșeurilor. Acest nou sistem urmărește să îmbunătățească, atât calitatea vieții, cât și a mediului, aplicând legislația europeană și românească în domeniu, în condiții de eficiență economică și de suportabilitate financiară. Inițierea și derularea a unor astfel de acțiuni au ca scop informarea locuitorilor județului Cluj cu privire la implementarea sistemului integrat de gestionare a deșeurilor, precum și însușirea de către public a unor informații despre specificul problemelor.

Principalele acțiuni de informare și conștientizare a publicului sunt:

- ✓ campanii de informare în școli;
- ✓ conferințe de presă;
- ✓ workshop-uri;
- ✓ dezbateri publice.

Scopul principal al acestor campanii de informare și conștientizare a publicului vizează:

- ✓ prezentarea importanței colectării selective și a reciclării deșeurilor;
- ✓ dezvoltarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor pe întreg teritoriul județului Cluj, prin prisma unui comportament responsabil față de mediul înconjurător din partea cetățenilor;
- ✓ implementarea sistemului de colectare selectivă la gospodăriile din mediul urban și rural;
- ✓ asigurarea coerenței transpunerii Strategiei de dezvoltare a Serviciului într-un viitor Plan de acțiune pe termen scurt și mediu, având asigurată largă participare și implicare a tuturor factorilor de răspundere, atât de la nivelul județului, cât și la nivelul administrației publice locale;
- ✓ atingerea principalelor ținte legislative propuse în domeniul gestionării deșeurilor;
- ✓ reducerea cantității de deșeuri menajere depozitate, respectiv creșterea cantității de deșeuri reintroduse în circuitul economic, la nivel județean;
- ✓ optimizarea utilizării resurselor materiale disponibile.

Acțiunile campaniilor de informare și conștientizare se vor desfășura în funcție de alegerea grupurilor țintă. Printre acestea se vor număra: asociații de proprietari, profesori, elevi, studenți, agenți economici, reprezentanți ai instituțiilor și ai ONG-urilor, etc.

7.3. Implementarea obiectivelor prioritare ale PAM 7 (al 7-lea Program comunitar de acțiune pentru mediu)

Viziunea Uniunii, pentru anul 2050, este aceea ca vom trăi mai bine, în limitele oferite de planeta noastră. Prosperitatea și mediul sănătos “vor fi rezultatul unei economii inovatoare, circulare, în care nu se irosește nimic și în care resursele naturale sunt gestionate în mod durabil, biodiversitatea este protejată, prețuită și refăcută, astfel încât să sporească rezistența societății noastre”³.

Programul de acțiune până în anul 2020 se bazează pe o serie de obiective prioritare, grupate în capitole. PAM 7 sprijină punerea în aplicare a acestor obiective și încurajează acțiunile desfășurate la toate nivelurile, promovând investițiile. În multe cazuri, pentru ca aceste obiective să fie atinse, vor fi necesare – în principal – implementarea unor măsuri la nivel național, regional sau local, în conformitate cu principiul subsidiarității. Publicul va trebui să fie un partener activ în tot acest proces, necesitând depunerea unor eforturi din partea autorităților pentru informarea corespunzătoare a acestuia cu privire la politica de mediu. Existența unor obiective clare oferă tuturor factorilor de decizie și altor părți interesate, inclusiv județelor și orașelor, agenților economici și partenerilor sociali, cetățenilor individuali, o direcție și un cadru previzibil pentru acțiune.

Obiectivele tematice, stabilite de Uniune, cărora trebuie să li se acorde o atenție deosebită sunt:

- ✓ obiectivul nr.1 – protejarea, conservarea și ameliorarea capitalului natural;
- ✓ obiectivul nr. 2 – trecerea spre o economie verde și competitivă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor;
- ✓ obiectivul nr. 3 – protejarea cetățenilor de presiunile legate de mediu și de riscurile la adresa sănătății și a bunăstării.

Aceste trei obiective sunt interrelaționate, iar realizarea lor trebuie urmărită în paralel. Cu alte cuvinte, acțiunea luată în vederea atingerii unui obiectiv va contribui la realizarea celorlalte.

Foarte important, din punctul de vedere al implementării oricărei strategii de dezvoltare a unui serviciu cu activitate în domeniul managementului durabil al deșeurilor, ținând cont de cerințele PAM 7, este obiectivul nr. 2. Se prezintă, mai jos, motivele Comisiei în acest sector, în baza căreia a fost stabilit acest obiectiv, cu unele referiri la viitoarele acțiuni ce trebuie

³ Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un Program general al Uniunii de acțiune pentru mediu până în 2020 “O viață bună, în limitele planetei noastre”.

întreprinse la nivel de Stat Membru, respectiv la nivel județean, în contextul realizării prezentei strategii:

- a) cu ocazia Rio+20 s-a recunoscut necesitatea reducerii semnificative a pierderilor și deșeurilor alimentare; în acest domeniu, fiecare Stat Membru ar trebui să-și prezinte o strategie cuprinzătoare privind combaterea deșeurilor alimentare inutile și să fie întreprinse măsuri concrete în vederea combaterii generării excesive de deșeuri alimentare; de aceea, măsurile de creștere a compostării și a digestiei anaerobe a deșeurilor alimentare, la nivelul fiecărui județ, ar putea fi utile;
- b) prevenirea și gestionarea deșeurilor, chiar la nivel de Uniune, mai poate fi mult îmbunătățită, pentru o utilizare cât mai eficientă a resurselor, a deschide noi piețe, a crea noi locuri de muncă și a reduce totodată impactul asupra mediului;
- c) transformarea deșeurilor într-o resursă necesită punerea în aplicare integrală și armonizată a legislației în domeniu, pe baza ierarhiei deșeurilor; obstacolele cu care se confruntă activitățile de reciclare pe piața internă ar trebui eliminate, iar obiectivele existente în ceea ce privește reutilizarea, reciclarea, valorificarea și depozitarea deșeurilor ar trebui revizuite – ținta ar fi trecerea la o economie circulară, bazată pe ciclul de viață, în care utilizarea succesivă a resurselor și a deșeurilor ajunge aproape de zero.

În acest sens, PAM 7 garantează că până în 2020:

- ✓ “deșeurile vor fi gestionate în condiții de siguranță și în așa fel încât să nu aibă un impact negativ asupra sănătății și a mediului, generarea absolută de deșeuri și generarea de deșeuri pe cap de locuitor vor scădea, depozitarea va fi limitată la reziduuri (materiale care nu pot fi reciclate sau valorificate)”.

Soluționarea problemelor locale, în accepțiunea Comisiei, va fi posibilă atingând încă un obiect prioritar, și anume cel al ameliorării sustenabilității orașelor din Uniune. Majoritatea orașelor se confruntă cu o multitudine de probleme de mediu, printre care și gestionarea inadecvată a deșeurilor. În același timp, orașele sunt – adesea – primele care găsesc metode de a face față provocărilor din domeniul mediului, inclusiv în ceea ce privește eficiența utilizării resurselor. Un număr tot mai mare a orașelor europene pun sustenabilitatea mediului în centrul strategiilor de dezvoltare.

În acest context, luând în discuție situația la nivelul județului Cluj, s-a prezentat anterior faptul că s-a realizat “Strategia de Dezvoltare a Județului Cluj pentru perioada 2014 - 2020”, intrată în vigoare în baza Hotărârii Consiliului Județean nr. 152 din 12.07.2012, în care mediul și infrastructura de mediu sunt tratate într-un capitol separat, acordându-se acestui domeniu, respectiv a sectorului gestiunea deșeurilor, o foarte mare importanță la nivel județean.

8. CONSIDERAȚII FINALE

Este imperios necesar să se conștientizeze faptul că nimeni nu trebuie să mai susțină modelul economic tradițional, acela de “creștere, consum și evacuare”, dacă se dorește utilizarea resurselor naturale într-un mod durabil și să nu fie necesar ca, într-un interval de timp destul de mic (la nivel planetar), să mai fie nevoie de încă “un Pământ în plus pentru a susține nivelul nostru actual de producție și consum și pentru a suporta acumularea de deșeuri pe care nu mai avem unde să le depozităm.”⁴

Strategia de dezvoltare a Serviciului este un document care permite să se stabilească, pe termen mediu și lung, modul de gestionare durabilă a deșeurilor pe teritoriul județului Cluj. Abordarea integrată a aspectelor de mediu în acest proces este o modalitate prin care se identifică, cuantifică și evaluează activitățile în vederea adoptării celor mai bune decizii.

A.D.I. Eco - Metropolitan Cluj a realizat acest document în baza unui proces de consultare cu autorități publice locale și publicul interesat.

Strategia de dezvoltare a Serviciului reprezintă o modalitate importantă de implementare a legislației aplicabile în domeniul managementului deșeurilor, cu precădere a Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, la nivel județean. Totodată, oferă cadrul legal în care acțiunile tuturor părților interesate sunt coordonate de așa manieră încât să conducă spre atingerea scopurilor comune în acest sector.

A.D.I. Eco - Metropolitan Cluj va asigura revizuirea strategiei ori de câte ori elemente noi legislative (europene sau naționale) trebuie să fie luate în considerație și care au fost necunoscute la data întocmirii acestui document.

⁴ H.G. nr. 870/2013 privind aprobarea Strategiei naționale de gestionare a deșeurilor 2014 - 2020.